

ОПШТИНА МАЛО ЦРНИЋЕ

ГРАЂАНСКИ ВОДИЧ КРОЗ ОДЛУКУ О
БУЏЕТУ за 2023. годину

САДРЖАЈ

1. Увод
2. Ко се финансира из буџета?
3. Како настаје буџет општине?
 - Појам буџета
 - Ко учествује у буџетском процесу?
 - На основу чега се доноси буџет?
4. Како се пуни општинска каса?
 - Шта су приходи и примања буџета?
 - Структура планираних прихода и примања за 2023. годину
 - Шта се променило у односу на 2022. годину?
5. На шта се троше јавна средства?
 - Шта су расходи и издаци буџета?
 - Структура планираних расхода и издатака за 2023. годину
 - Шта се променило у односу на 2022. годину?
 - Расходи буџета по програмима
 - Расходи буџета расподељени по директним и индиректним буџетским корисницима
 - Најважнији капитални пројекти
 - Најважнији пројекти од интереса за локалну заједницу

Драги суграђани и суграђанке,

Основна сврха документа који је пред вама јесте да на што једноставнији и разумљивији начин објасни у које сврхе се користе јавни ресурси да би се задовољиле потребе грађана.

Грађански буџет представља сажет и јасан приказ Одлуке о буџету општине Мало Црниће за 2023. годину, која је по својој форми веома обимна и тешка за разумевање због специфичних појмова и класификација које је чине.

Иако је немогуће објаснити целокупан буџет у овако краткој форми, искрено се надамо да ћемо на овај начин успети да вас информишемо о начину прикупљања јавних средстава и остваривања прихода и примања буџета општине, као и о начину планирања, расподеле и трошења буџетских средстава.

Кроз овај транспарентан приступ настојимо да унапредимо разумевање и интересовање наших суграђана за локалне финансије, а у перспективи очекујемо и сарадњу локалне самоуправе и житеља општине Мало Црниће у заједничком постављању циљева, дефинисању приоритета и планирању развоја наше општине.

Малиша Антонијевић
Председник општине

Ко се финансира из буџета?

Директни корисници буџетских средстава:

- Скупштина општине
- Председник општине
- Општинско веће
- Општинска управа
- Правобранилаштво општине

Остали корисници јавних средстава:

- Основне школе са територије општине
- Дом здравља Мало Црниће
- Центар за социјални рад Мало Црниће
- ЈКП «Чистоћа» Мало Црниће
- Непрофитне организације (удружења грађана, невладине организације, итд.)

Индиректни корисници буџетских средстава:

- Библиотека «Србољуб Митић» Мало Црниће
- Центар за културу Мало Црниће
- Предшколска установа «14.октобар» Мало Црниће
- Туристички организација општине Мало Црниће
- Месне заједнице

Како настаје буџет општине?

БУЏЕТ општине је правни документ који утврђује план прихода и примања и расхода и издатака општине за буџетску, односно календарску годину.

То значи да овај документ представља предвиђање колико ће се новца од грађана и привреде у току једне године прикупити и на који начин ће се тај новац трошити.

Из општинског буџета се током године плаћају све обавезе локалне самоуправе. Исто тако у буџет се сливају приходи из којих се подмирују те обавезе.

Председник општине и локална управа спроводе општинску политику, а главна полуга те политике и развоја је управо буџет општине.

Приликом дефинисања овог, за општину Мало Црниће најважнијег документа, руководи се законским оквиром и прописима, стратешким приоритетима развоја и другим елементима.

Реалност је таква да постоје велике разлике између жеља и могућности, тако да креирање буџета подразумева утврђивање приоритета и прављење компромиса.

Ко учествује у буџетском процесу?

На основу чега се доноси буџет?

На
основу
чега се
доноси
буџет?

Закони и прописи:

Закон о финансирању локалне самоуправе,

Закон о буџетском систему,

Закон о локалној самоуправи,

Упутство Министарства финансија за припрему одлуке о буџету за 2023. годину и др.

Сви посебни прописи којима су утврђене надлежности ЈЛС

Стратешки документи:

Стратегија развоја

Акциони планови за поједине области

Потребе буџетских корисника

Започети пројекти из ранијих година

Остварење прошлогодишњег буџета

Како се пуни општинска каса?

- Укупни јавни приходи и примања општине Мало Црниће за 2023. годину износе

- Одлуком о буџету општине Мало Црниће за 2023. годину планирана су средства из буџета општине у износу од 364.898.749 динара, пренета средства из ранијих година у износу од 321.825.735 динара.

Шта су приходи и примања буџета?

- **Порески приходи**
 - Врста јавних прихода који се прикупљају обавезним плаћањима пореских обвезника без обавезе извршења специјалне услуге за узврат
- **Донације и трансфери**
 - *Донације* се добијају од домаћих и међународних донатора и организација за различите пројекте. Трансфери подразумевају пренос средстава од нивоа Републике Србије општинском нивоу власти. Могу бити **наменски** (за тачно утврђене намене) или **ненаменски** (није им унапред утврђена намена те се могу у складу са законом користити за било које сврхе) .
- **Непорески приходи**
 - Врста јавних прихода који се наплаћују за коришћење јавних добара (накнаде), пружање јавних услуга (таксе) или због коршења уговорних или законских одредби (казне и пенали)
- **Примања од продаје нефинансијске имовине**
 - Ова примања се остварују продајом непокретности и покретних ствари у власништву општине.
- **Примања од задуживања и продаје финансијске имовине**
 - Примања од задуживања представљају приливе по основу примања од задуживања код пословних банака у земљи у корист нивоа општина. Примања од продаје финансијске имовине представљају приливе по основу продаје домаћих акција и осталог капитала у корист нивоа општина
- **Пренета средства из ранијих година**
 - Представљају вишак прихода буџета општине који нису потрошени у претходној буџетској години

Структура планираних прихода и примања за 2023. годину

Структура планираних прихода и примања за 2023. годину

Шта се променило у односу на 2022. годину?

- Укупни приходи и примања наше општине у 2023. години смањили су се у односу на последњу измену Одлуке о буџету за 2022. годину за **16.620.598** динара.
 - **Порески приходи** су повећани за 17.789.500 динара
 - **Пренета средства** су смањена за 21.978.222 динара.
 - **Донације и трансфери** су смањени за 12.416.801 динара

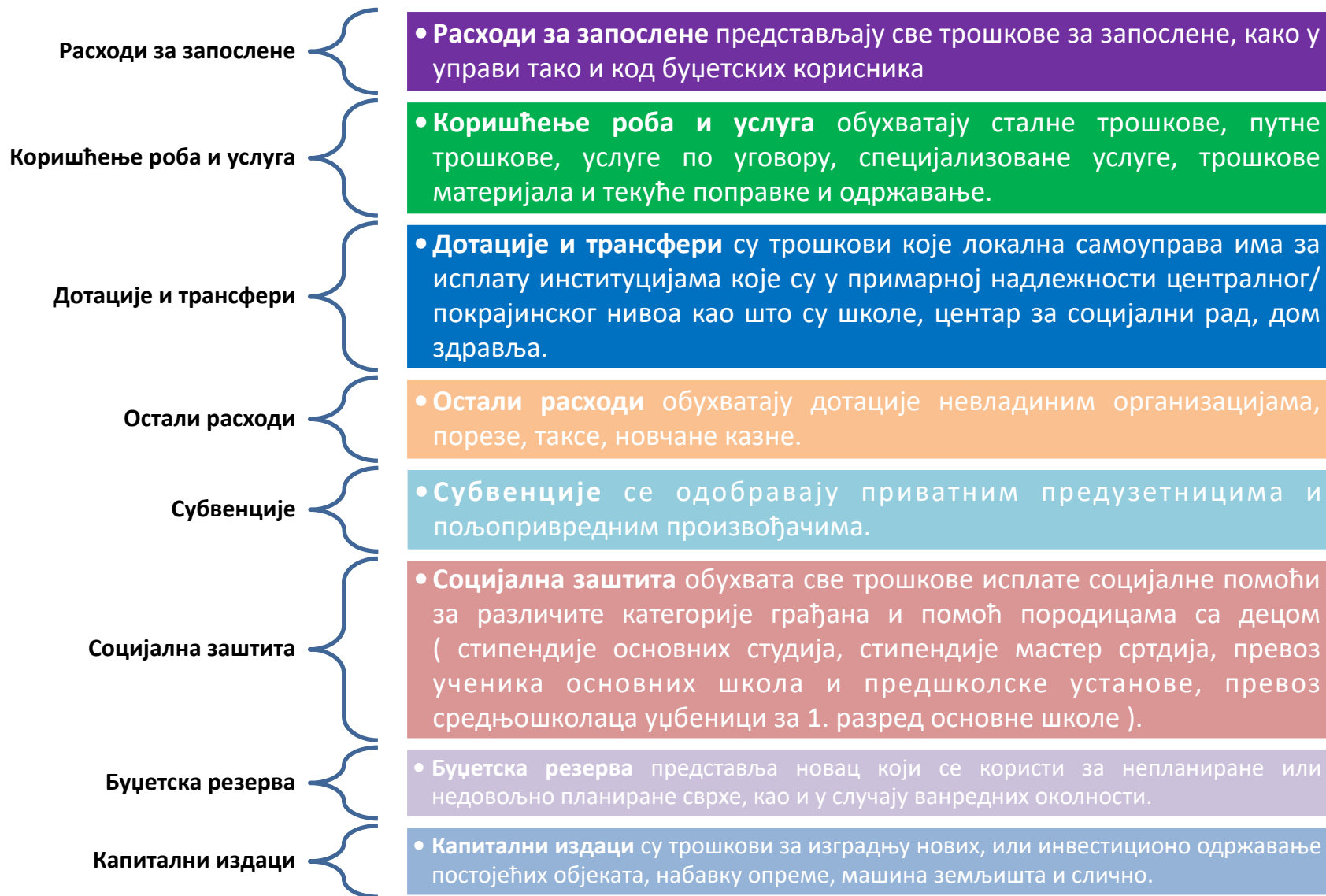
На шта се троше јавна средства?

Буџет мора бити у равнотежи, што значи да расходи морају одговарати приходима. Укупни планирани расходи и издаци у 2023. години из буџета износе:

686.724.484 динара

- ✓ **РАСХОДИ** Расходи представљају све трошкове општине за плате буџетских корисника, набавку роба и услуга, субвенције, дотације и трансфере, социјалну помоћ и остале трошкове које општина обезбеђује без директне и непосредне накнаде.
- ✓ **ИЗДАЦИ** представљају трошкове изградње или инвестиционог одржавања већ постојећих објеката, набавку земљишта, машина и опреме неопходне за рад буџетских корисника.
- ✓ **РАСХОДИ И ИЗДАЦИ** морају се исказивати на законом прописан начин, односно морају се исказивати: по *програмима* који показују колико се троши за извршавање основних надлежности и стратешких циљева општине; по *основној намени* која показује за коју врсту трошка се средства издвајају; по *функцији* која показује функционалну намену за одређену област и по *корисницима буџета* што показује организацију рада општине.

Шта су расходи и издаци буџета?

Структура планираних расхода и издатака буџета за 2023. годину

Структура планираних расхода и издатака буџета за 2023. годину

Шта се променило у односу на 2022. годину?

Укупни трошкови наше општине у 2023. години су се смањили у односу на последњу измену Одлуке о буџету за 2022. годину за 16.620.598 динара

- **Расходи за запослене** су смањени су за 4.000.000. динара;
- **Субвенције** су смањене за 4.000.000 динара;
- **Дотације и трансфери** су смањени за 3.000.000 динара;
- **Капитални издаци** су смањени за 11.000.000 динара
- **Накнаде за социјалну накнаду из буџета** су смањени за 2.000.000 динара
- **Остали расходи** су повећани за 3.000.000 динара

Расходи буџета по програмима

Назив програма	Средства из Одлуке о буџету за 2023. годину (износ у динарима)	% буџета по програму
Програм 1. Становање, урбанизам и просторно планирање	16.450.000	2,4%
Програм 2. Комуналне делатности	36.120.000	5,3%
Програм 3. Локални економски развој	10.000.000	1,5%
Програм 4. Развој туризма	5.018.000	0,7%
Програм 5. Пољопривреда и рурални развој	20.852.878	3,0%
Програм 6. Заштита животне средине	10.200.000	1,5%
Програм 7. Организација саобраћаја и саобраћајна инфраструктура	99.895.411	14,5%
Програм 8. Предшколско васпитање и образовање	187.725.620	27,3%
Програм 9. Основно образовање и васпитање	45.293.000	6,6%
Програм 11. Социјална и дечија заштита	33.042.182	4,8%
Програм 12. Здравствена заштита	7.953.193	1,2%
Програм 13. Развој културе и информисања	38.578.200	5,7%
Програм 14. Развој спорта и омладине	22.190.000	3,2%
Програм 15. Опште услуге локалне самоуправе	120.539.000	17,6%
Програм 16. Политички систем локалне самоуправе	17.367.000	2,5%
Програм 17. Енергетска ефикасност	15.500.000	2,3%
Укупни расходи по програмима	686.724.484	100%

Структура расхода по бюджетским программам

Расходи буџета расподељени по директним и индиректним буџетским корисницима

Р. бр.	Назив буџетског корисника	Средства из Одлуке о буџету за 2023. годину (износ у динарима)	% буџета по кориснику
1.	Скупштина општине	9.567.000	
2.	Председник општине	7.300.000	
3.	Општинско веће	500.000	
4.	Општинска управа	598.756.664	
5.	Општинско јавно правобранилаштво	2.322.000	
6.	Месне заједнице	5.000.000	
7.	Центар за културу Мало Црниће	15.548.600	
8.	Библиотека “Србољуб Митић” Мало Црниће	7.409.600	
9.	Центар за социјални рад	7.705.000	
10.	Предшколска установа “14.октобар” Мало Црниће	35.225.620	
11.	Туристичка организација општине Мало Црниће	5.018.000	
12.	Дом здравља Мало Црниће	5.153.193	
13.	Основне школе	44.401.000	
14.	Музичка школа	680.000	
15.			
	укупно:	686.724.484	

Најважнији капитални пројекти

Назив пројекта	Планирана средства (износ у динарима)		
	2023	2024	2025
Куповина објеката	4.000.000	0	0
Изградња водовода к пројектна документација	5.000.000	20.000.000	20.000.000
Одржавање улица у насељима општине	68.042.303	20.000.000	20.000.000
Инвестициони и текући радови на објектима културе по Програму	5.500.000	5.000.000	5.000.000
Инвестициони и текући радови на објектима спорта по Програму	13.400.000	5.000.000	5.000.000
Инвестиционо одржавање објеката јавне управе по Програму	10.300.000	5.000.000	5.000.000
Изградња новог вртића	152.500.000		0
Инвестиционо одржавање атарских путева	5.500.000	10.000.000	10.000.000

- Желимо да Вам се захвалимо што сте издвојили време за сагледавање ове презентације. Надамо се да је она олакшала ваше разумевање планиране садржине буџета;
- Нацрт одлуке о буџету општине Мало Црниће за 2023. годину можете преузети са интернет странице www.opstinamalocrnice.rs/budzet/
- Позивамо вас да упутите своје сугестије за унапређење Нацрта одлуке о буџету:
 - Сугестије се изражавају у поступку Јавне расправе кроз попуњавање Упитника за грађане/јавност који је доступан на сајту општине www.opstinamalocrnice.rs
 - Попуњен упитник можете упутити путем е-mail адресе finansije@opstinamalocrnice.rs
 - или доставити на писарници Општинске управе општине Мало Црниће
 - Најкасније до: 06.12.2022. године